

РОЗДІЛ 6

СТРУКТУРНА, ПРИКЛАДНА ТА МАТЕМАТИЧНА ЛІНГВІСТИКА

УДК 81'33

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2023.29.1.48>

ГРАМАТИЧНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ВЕРБАЛЬНОЇ АГРЕСІЇ В ІСПАНСЬКОМОВНОМУ МЕРЕЖЕВОМУ ДИСКУРСІ

GRAMMATICAL MEANS OF EXPRESSING VERBAL AGGRESSION IN SPANISH-LANGUAGE SOCIAL NETWORK DISCOURSE

Малишева М.Г.,

orcid.org/0000-0002-1910-4833

аспірантка кафедри прикладної лінгвістики

Одеського національного університету імені І.І. Мечникова

Статтю присвячено дослідженню вербальної агресії, реалізованої в мережевому дискурсі. Метою розвідки є фіксація та опис граматичних засобів вираження вербальної агресії в сучасному іспанськомовному мережевому дискурсі, а саме в соціальній мережі Facebook. Об'єктом дослідження є агресивна мовленнєва поведінка користувачів соцмереж, а предметом – граматичні засоби вираження вербальної агресії в коментарях та дописах соціальної мережі Facebook. Джерельною базою для дослідження слугує іспанськомовний сегмент соціальної мережі Facebook, фактичний матеріал налічує 400 текстових фрагментів, датованих 2022 роком, що містять агресію. Задля досягнення мети дослідження потрактовано терміносполуку «вербальна агресія», виокремлено граматичні вияви вербальної агресії в текстах дописів та коментарів користувачів іспанськомовного сегменту соціальної мережі Facebook; надано характеристику зафіксованим маркерам. Поміж найуживаніших маркерів вербальної агресії на граматичному рівні зафіксовано: вживання особових займенників 2-ої та 3-ої особи і відповідних дієслівних форм для звертання до співрозмовника, застосування граматичних форм жіночого роду для номінації особи чоловічої статі, вживання означеного артикля з іменем або прізвищем особи, на яку скеровано агресію, згадування співрозмовника в 3-й особі у його присутності; у розповідних реченнях: вислови-припущення, вираження особистої позиції та критичного ставлення мовця щодо особи, на яку скеровано агресію, констатація факту, заперечення та ін.; у спонукальних реченнях: дієслівні форми наказового способу, інфінітиви, частки, еліпси, граматичні конструкції наказу, бажання, зобов'язання тощо; у питальних реченнях: прямі питання, що передбачають односкладну відповідь (так або ні), питання, що потребують розгорнутої відповіді, питально-відповідні комплекси, питання-докори, перепитування та власне-риторичні питання).

Ключові слова: вербальна агресія, мережевий дискурс, агресема, маркери вербальної агресії, соціальна мережа.

The article is devoted to the study of verbal aggression in online discourse. The aim of the study is to record and describe the grammatical means of expressing verbal aggression in modern Spanish-language social network discourse, namely in the social network Facebook. The object of the study is the aggressive speech behaviour of social media users, and the subject is the grammatical means of expressing verbal aggression in comments and posts on Facebook. The source material for the study is the Spanish-language segment of the social network Facebook, the actual material consists of 400 text fragments dated 2022 containing aggressives. In order to achieve the aim of the study, the author defines the term "verbal aggression", identifies grammatical manifestations of verbal aggression in the texts of posts and comments of users of the Spanish-language segment of the social network Facebook; describes the recorded markers. Among the most common markers of verbal aggression at the grammatical level, the following are recorded: the use of 2nd and 3rd person personal pronouns and corresponding verb forms to address the interlocutor, the use of feminine grammatical forms to nominate a male person, the use of the definite article with the name or surname of the person to whom the aggression is directed, mentioning the interlocutor in the 3rd person in his presence; in narrative sentences: statements-assumptions, expressions of the speaker's personal position and critical attitude towards the person targeted by the aggression, statements of fact, objections, etc. in imperative sentences: verb forms of the imperative mood, infinitives, particles, ellipses, grammatical constructions of order, desire, obligation, etc.; in interrogative sentences: direct questions that require a simple answer (yes or no), questions that require a detailed answer, question-answer complexes, reproachful questions, interrogatives and rhetorical questions).

Key words: verbal aggression, social network discourse, aggresseme, markers of verbal aggression, social network.

Постановка проблеми. Комунікація в мережі Інтернет вже є невід'ємною частиною життя сучасної людини. Зокрема, люди проводять

багато часу в соціальних мережах, чатах, форумах та інших віртуальних майданчиках для спілкування і це призводить до поширення багатьох

форм мовленнєвої поведінки до віртуального простору. В тому числі йдеться про вербальну агресію. Анонімність і комп'ютерна опосередкованість створюють відчуття безкарності, що робить інтернет сприятливим середовищем для деструктивної поведінки. Відповідно, вивчення специфіки вербальної агресії в соціальних мережах є актуальним завданням сучасної лінгвістики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вербальна агресія (зокрема, її потрактування та реалізація як форми мовленнєвої поведінки) постає в центрі уваги багатьох науковців (Л. Білоконенко, Н. Войцехівська, Л. Ставицька; Н. Кондратенко, С. Форманова, Л. Швелідзе – на матеріалі мережевого дискурсу). Так, існує низка підходів щодо потрактування терміносполуки «вербальна агресія». Вербальну агресію висвітлено в аспекті мовленнєвого впливу. За Д. Інфанте, вербальна агресія – це «дія, в якій адресант впливає на адресата з метою нанесення психологічної шкоди» [цит. за 1, с. 275]. Інші дослідники розглядають вербальну агресію як висловлення негативного або критичного ставлення до об'єкта агресії. Ф. Вайнштейн і Н. Алдунейт розглядають вербальну агресію як мовне повідомлення, що містить негативну оцінку реципієнта або негативну оцінку його рис, та потенційно завдає шкоди його самооцінці [2, с. 100]. Існує також інший підхід: пов'язувати вербальні вияви агресії із висловленням гострих емоційних переживань. Цю тенденцію відображено у потрактуванні, що його надає Словник сучасної лінгвістики: «Агресія мовленнєва – усний вислів, письмовий текст з вульгаризмами, словами обценної (нецензурної) лексики для вираження партнеру за спілкуванням свого обурення, презирства» [3, с. 16]. Виявляємо, що загальноповживаного потрактування терміносполуки «вербальна агресія» досі не розроблено, а наявні розвідки на матеріалі мережевого дискурсу мають поодинокий характер, що, відповідно, і зумовлює актуальність нашого дослідження.

Постановка завдання. Метою розвідки є фіксація та опис граматичних засобів вираження вербальної агресії в сучасному іспанськомовному мережевому дискурсі, а саме в соціальній мережі Facebook. Поставлена мета зумовлює розв'язання таких завдань: надати визначення терміносполуки «вербальна агресія»; виокремити граматичні вияви вербальної агресії в текстах дописів та коментарів користувачів іспанськомовного сегменту соціальної мережі Facebook; надати характеристику зафіксованим маркерам.

Об'єктом дослідження є агресивна мовленнєва поведінка користувачів соцмереж, а предметом – граматичні засоби вираження вербальної агресії в коментарях та дописах соціальної мережі Facebook.

Джерельною базою для дослідження слугує іспанськомовний сегмент соціальної мережі Facebook. Фактичний матеріал налічує 400 текстових фрагментів (коментарі та дописи за 2022 рік), що містять агресію. Текстові фрагменти досліджено і подано без редагування зі збереженням авторської орфографії та пунктуації. Задля дотримання етичних принципів особові відомості авторів текстів не було залучено до аналізу окрім випадків, коли ім'я або прізвище траплялося безпосередньо в текстовому фрагменті. Переклад виконано Автором.

Виклад основного матеріалу. Незважаючи на велику кількість наукових праць, що висвітлюють вербальні прояви агресії, поняття «вербальна агресія» ще не отримало загальноприйнятого потрактування. У нашому дослідженні ми розглядаємо вербальну агресію як усвідомлений адресантом комунікативний акт, упродовж якого мовець прагне завдати шкоди особі, на яку спрямовано агресію. На наявність агресії у мовленнєвих діях (актах) суб'єктів вказує агресема – інваріантна одиниця мови, що реалізується в мовленні у вигляді конкретних варіантів – маркерів вербальної агресії, що зі свого боку репрезентуються засобами мови різних рівнів (*термін та потрактування Автора*). З огляду на проведений аналіз далі розглянемо ґрунтовніше граматичні засоби реалізації агресем.

ТИ-номінація, тобто звертання до незнайомої або малознайомої людини на «ти» й застосування особових займенників, як-от: «tú» (укр. «ти», використовується в Іспанії та деяких країнах Латинської Америки [4], 2 особа однини), «vos» (укр. «ти», використовується в Аргентині, Болівії, Чилі, Колумбії, Коста-Риці, Еквадорі, Сальвадорі, Гватемалі, Гондурасі, Нікарагуа, Парагваї, Уругваї та Венесуелі [там само], 2 особа однини), «vosotros» (укр. «ви» для осіб чоловічої та жіночої статі, використовується здебільшого в Іспанії і у деяких зонах Америки [там само], 2 особа множини), «vosotras» (укр. «ви» для осіб жіночої статі, використовується здебільшого в Іспанії і у деяких зонах Америки [там само], 2 особа множини), «ustedes» (укр. «ви», на Канарських островах, частині Андалусії та в Америці вживається в ситуаціях неформального спілкування [там само], 3 особа множини), і відповідних форм дієслова часто є проявом вербальної агресії. За

Л. Білоконенко, «перехід на ти є способом вираження мовцем зверхнього ставлення до співрозмовника, образою, прийомом "пониження його соціального статусу"» [5, с. 140]: *Metete en la cueva de la que has salido si no vas a aportar nada bueno a la sociedad* (укр. «Лізь у печеру, з якої ти виліз, якщо не збираєшся нічого доброго внести суспільству»); *Aprende a entender lo que los demás escriben antes de abrir el cubo de basura de tú boca* (укр. «Навчися розуміти те, що пишуть інші, перш ніж відкрити свій рот-сміттєвий бак»); *Tú qué sabrás de lo que me importa o no, bocazas* (укр. «Що ти знаєш про те, що для мене важливо а що ні, трепло»).

Зазначимо, що в комунікативному акті вербальної агресії часто натрапляємо на ввічливу ВИ-номінацію, тобто звертання до незнайомої або малознайомої людини на «ви» й застосування особових займенників, як-от: «usted» (укр. «Ви», 3 особа однини), «ustedes» (укр. «ви», ввічлива форма, у цьому значенні використовується в Іспанії, за винятком Канарських островів та частини Андалусії [6], 3 особа множини), і відповідних форм дієслова, утім, за наявності агресії в повідомленні, ввічлива ВИ-номінація не свідчить про повагу автора коментаря до співрозмовника та не пом'якшує деструктивний зміст висловлення: *Y Usted también con esa ortografía calladito se ve mejor* (укр. «І Вам з таким правописом краще зовсім не писати»); *Callese señora, de seguro cria a un delincuente* (укр. «Замовкніть, пані, ви напевно виховуєте злочинця»); *le falta leer mas* (укр. «вам потрібно більше читати»); *Es en serio mujer ?? Cuando le asalten a usted allí si opinara diferente* (укр. «Жінко, ви серйозно?? Коли на вас там нападуть, ви будете мати іншу думку»). Зазначимо, що спілкування в соціальних мережах допускає написання ввічливого «Ви» з маленької літери, це може бути маркером вербальної агресії лише за умови наявності інших, більш вагомих маркерів.

Вживання на адресу співрозмовника (учасника поточного комунікативного акту) граматичних форм 3-ої особи, напр., особових займенників «él» (укр. «він»), «ella» (укр. «вона»), «ellos» (укр. «вони»), «ellas» (укр. «вони», жіночий рід) та відповідних дієслівних форм, вважаємо виявом агресії, оскільки це суперечить правилам ввічливості й мовець у такий спосіб виключає співрозмовника без його бажання із комунікативного акту. У цьому аспекті доречно зазначити, що застосування граматичних форм жіночого роду на адресу особи чоловічої статі також є маркером вербальної агресії, оскільки у такий спосіб

мовець відмовляє цій особі в праві на самовизначення, принижує її і, відповідно, завдає моральної шкоди: *Wilder le gana a esa perra cobarde....* (укр. «Вайлдер перемаже ту боягузливу суку...»), йдеться про Деонтея Вайлдера й Ентоні Джошуа).

У текстах коментарів натрапляємо й на інші особові займенники (і відповідні їм форми дієслів, прикметників тощо), вжиті на позначення особи, на яку скеровано агресію, утім, на нашу думку, вони здебільшого не стають маркерами вербальної агресії: *Era de quebrarle una pata .en Ecuador no hay ley* (укр. «Треба було йому ногу зламати. в Еквадорі нема законів»); *deberian es quemarlos* (укр. «їх треба спалити»); *Ya empezaron a buscar votos.. Estas ratas* (укр. «Вже почали шукати голоси... Ці щури»).

Принагідно прокоментуємо й інші типи займенників (означальні, заперечні, вказівні тощо: «nadie» (укр. «ніхто»), «este» (укр. «цей»), «ese» (укр. «цей»), «aquel» (укр. «той») та ін.), що на них часто натрапляємо в комунікативних актах вербальної агресії: *Démosle lo que quiere a este baboso, no escuchemos más el ruido que produce este ñero* (укр. «Давайте дамо цьому слимаку те, що він хоче, і більше не будемо слухати шум, який створює цей селюк»). Натрапляємо на вказівний займенник «este» (укр. «цей»), що вказує на особу, згадану в дописі. З огляду на наявність агресії (що реалізована, напр., маркерами «baboso», «ñero» тощо) наведений вказівний займенник набуває негативного оцінкового значення, стає маркером емоційного стану мовця, утім, не стає маркером вербальної агресії. Натрапляємо на подібний випадок і в такому прикладі: *Esa senadora fastidiosa y raviatica es una ladrona y todos los senadores* (укр. «Ця надокучлива скажена сенаторка – злодійка, і всі сенатори також»). Упущення іменника після вказівних займенників може маркувати вербальну агресію: *Este si es un imbécil ignorante* (укр. «Оцей точно невіглас»); *A ver si la fiscalia mete mano a esta también..* (укр. «Подивимося, чи візьметься прокуратура ще й за цю...»).

Натрапляємо на вживання означеного артикля з іменем або прізвищем особи, на яку скеровано агресію. Відповідно до чинної граматики, особові імена вживаються без артикля (за винятком деяких територій, напр., Чилі, де це є допустимим) [7], оскільки власна назва (тут: антропонім), на відміну від загальної назви, має максимальний ступінь референційності та унікальності і, відповідно, не потребує артикля [8]. На нашу думку, означений артикль поряд з антропонімом (за винятком ситуацій, коли його вживання регла-

ментоване чинним правописом: з антропонімом у формі множини у функції узагальнення; якщо антропонім супроводжується означенням; перед прізвищем відомих жінок [9]) є маркером вербальної агресії, оскільки означений артикль прирівнює власну назву до загальної назви й надає власній назві оцінного значення [10]: *El Pedro Sánchez este tiene más de nazi ultraderechista que de izquierdas. Lo de este tío es vergonzoso, engañar a millones de españoles para conseguir sus votos y luego intentar pactar con la derecha... ciudadanos y PP. Es un neofascista* (укр. «Цей Педро Санчес – це скоріше ультраправий нацист, а не з лівих. Він ганебний, обманує мільйони іспанців, щоб отримати їхні голоси, а потім намагається домовитися з правими... громадянами та ПП («Partido Popular» – назва політичної партії – *Автор.*). Він неофашист»); *“El Pablo Casado del Pp” sigue haciendo el papel del gili.* (укр. «“Пабло Касадо з Пп” продовжує відігравати мудака»).

Виявляємо агресію в різних типах речень (маємо зазначити, що різновид речення не є агресивою), напр.: *Que metedura de pata con este post* (укр. «Як облажались з цим дописом», розповідне неокличне); *coge un libro y aprende a escribir* (укр. «взьми книжку і навчись писати», спонукальне неокличне); *Mierda de gente por que no se mueren de covid???* (укр. «Блін чому вони не вмирають від ковіду???»), питальне, неокличне). У розповідних реченнях агресивою є повідомлення співрозмовнику інформації, що потенційно може завдати шкоди особі, на яку спрямовано агресію. Так, здебільшого натрапляємо на вислови-припущення, вираження особистої позиції та критичного ставлення мовця щодо особи, на яку скеровано агресію, на констатацію факту та на заперечення. Розглянемо приклади: *retrasados tiene que haber en todos sitios* (укр. «Дебіли усюди є»); *ya apareció el gañán !!!* (укр. «А ось і дурень !!!»); *No podía faltar el subnormal que niega la existencia de la violencia de género* (укр. «Звичайно, знайшовся дебіл, що заперечує існування гендерного насильства»). Спонукальне речення є більш продуктивним простором для реалізації вербальної агресії. У таких реченнях агресивою є спонукання до завдання шкоди особі, на яку скеровано агресію, заохочування до виконання деструктивних дій щодо неї. Це можуть бути вимоги, заклики й підбурювання до фізичної розправи, накази, побажання, поради. Маркерами вербальної агресії стають переважно дієслівні форми наказового способу, граматичні конструкції наказу, бажання та зобов'язання, частки, еліпсиси, інфінітиви: *No les peguen... mejor quemenles!* (укр. «Не бийте їх...

краще спалить їх!»), форма заперечувального наказового способу (прогібітиву) «no peguen», стверджувальна форма «quemen», 3 особа множини); *q se le caiga el pelo al degenerado ese* (укр. «нехай у цього дегенерата волосся повипадає»), граматична конструкція вираження бажання «que + дієслово у формі субхунтиву»); *hay que sacar de raíz estas plagas mentirosas del congreso!* (укр. «цих брехливих шкідників треба викоринити з конгресу!!»), граматична конструкція зобов'язання «hay que + інфінітив»); *Enviarles a prisión, por ignorantes* (укр. «Посадити їх до в'язниці, за невігластво», інфінітив); *A ti es al que debería darle vergüenza* (укр. «Це тобі має бути соромно», граматична конструкція зобов'язання «deber + інфінітив», категоричність висловлювання пом'якшено дієслівною формою умовного способу); *muerte a estos doble hptas...!!!!* (укр. «смерть цим подвійним лицемірам...!!!!»), неповне речення); *Así que a manipular a tu casa* (укр. «Тому будеш вдома маніпулювати», неповне речення, граматична конструкція наказу «a + інфінітив»); *A prisión y que allí les den jabón* (укр. «До в'язниці їх і нехай там їм дадуть мило», граматична конструкція наказу «a + іменник», граматична конструкція вираження бажання «que + дієслово у формі субхунтиву»). У питальних реченнях агресивою є прагнення змусити співрозмовника визнати свою неспроможність, намагання дорікнути особі, на яку спрямовано агресію, образити її. Йдеться насамперед про прямі питання образливого змісту, що передбачають односкладну відповідь (так або ні), утім із прагматичної точки зору є риторичними (тобто не потребують відповіді), на кшталт: *Sigues creyendo en los reyes magos?* (укр. «Ти все ще віриш в трьох царів?»); *tienes las NEURONAS bien???* (укр. «у тебе все гаразд з нейронами???»). Так мовець висловлює сумніви стосовно психічного здоров'я співрозмовника. З огляду на те, що питання переважно потребують відповіді, у такий спосіб мовець примушує співрозмовника визнати свою психічну неспроможність: якщо співрозмовник відмовиться відповідати, це буде означати згоду (підтвердження неспроможності), якщо співрозмовник відповідь стверджувально, це також буде згодою (підтвердженням неспроможності), якщо заперечить – буде виправдовуванням (підтвердженням неспроможності). Натрапляємо також на питання, що передбачають надання розгорнутої відповіді, питально-відповідні комплекси, питання-докори, перепитування та власне-риторичні питання: *Dónde están los datos de todos los millones de muertos ya en el mundo por el pinchazo*

transgénico?? Dónde los reportes de los millones de afectados por esa HАСКuna experimental?? Bien silenciadito lo tenéis, ehh perros? (укр. «Де дані про всі мільйони вже померлих у світі від трансгенного уколу? Де повідомлення про мільйони людей, які постраждали від цієї експериментальної ХАКцини? Ви, собаки, добре їх замовчуєте, еге ж?»); *ignorante viciosa, le dices igual a tus amigos multimillonarios judios?* (укр. «злобна невіглашка, ти так само говориш своїм єврейським друзям-мільярдерам?»); *te refieres a ti y a todos los vacunados, indigente mental ?* (укр. «Ти маєш на увазі себе і всіх вакцинованих, розумово відсталий?»).

Висновки. Отже, надано визначення терміносполуки «вербальна агресія», виокремлено граматичні вияви вербальної агресії в текстах дописів та коментарів користувачів іспанськомовного сегменту соціальної мережі Facebook; надано характеристику зафіксованим маркерам. Вербальна агресія – це усвідомлений адресантом комунікативний акт, упродовж якого мовець прагне завдати шкоди особі, на яку спрямовано агресію. На наявність агресії у мовленнєвих діях (актах) суб'єктів вказує агресема – інваріантна одиниця мови, що реалізується в мовленні у вигляді конкретних варіантів – маркерів вербальної агресії, що зі свого боку репрезентуються засобами мови різних рівнів. На граматичному рівні агресеми можуть бути реалізовані в такий спосіб: ТИ-номінація (вживання особових займенників 2-ої та 3-ої особи («tú», «vos», «vosotros», «vosotras», «ustedes»)) і відповідних дієслівних форм для звертання до співрозмов-

ника); відмова особі, на яку скеровано агресію, у праві на самовизначення та індивідуальність і умисне виключення її із комунікативного акту (застосування граматичних форм жіночого роду для номінації особи чоловічої статі, вживання означеного артикля з іменем або прізвищем особи, на яку скеровано агресію, згадування співрозмовника в 3-й особі («él», «ella», «ellos», «ellas»)) у його присутності); повідомлення співрозмовнику інформації, що потенційно може завдати шкоди особі, на яку спрямовано агресію (у розповідних реченнях: вислови-припущення, вираження особистої позиції та критичного ставлення мовця щодо особи, на яку скеровано агресію, констатація факту, заперечення та ін.); спонукання до завдання шкоди особі, на яку скеровано агресію, заохочування до виконання деструктивних дій щодо неї (у спонукальних реченнях: дієслівні форми наказового способу, інфінітиви, частки, еліпсиси, граматичні конструкції наказу, бажання, зобов'язання тощо); прагнення змусити співрозмовника визнати свою неспроможність, намагання дорікнути особі, на яку спрямовано агресію, образити її (питальні речення: прямі питання, що передбачають односкладну відповідь (так або ні), питання, що потребують розгорнутої відповіді, питально-відповідні комплекси, питання-докори, перепитування та власне-риторичні питання). Цей перелік не є завершеним, оскільки в комунікативному акті вербальної агресії мовці прагнуть реалізувати свій креативний потенціал і вдаються до різних граматичних засобів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Краснобаєва-Чорна Ж. В. Типологія вербальної агресії проф. Домініка А. Інфанте: спроба фраземної адаптації. *Записки з українського мовознавства*. 2021. № 28. С. 275–283. DOI: 10.18524/2414-0627.2021.28.235553
2. Weinstein F., Aldunate N. Procesamiento lingüístico y emocional de agresiones verbales. *Revista de Sociología*. 2021. Vol. 36(1). P. 99–113. DOI: 10.5354/0719-529X.2021.64429
3. Загнітко А. П. Словник сучасної лінгвістики : поняття і терміни. Т. 1. Донецьк : ДонНУ, 2012. 402 с.
4. Real Academia Española : Diccionario de la lengua española, 23^a ed. URL: <https://dle.rae.es> (дата звернення: 21.08.2023)
5. Білоконенко Л. А. Український міжособистісний конфлікт. Київ : Інтерсервіс, 2015. 335 с.
6. Real Academia Española : Diccionario de la lengua española, 23^a ed. URL: <https://dle.rae.es> (дата звернення: 21.08.2023)
7. Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua Española : Diccionario panhispánico de dudas. URL: <https://www.rae.es/dpd/> (дата звернення: 21.08.2023)
8. Carranza Brito R. Artículo ante nombre propio: matices de significado. *LL Journal*. URL: <https://cutt.ly/nwk-DicP3> (дата звернення: 23.08.2023)
9. Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua Española : Diccionario panhispánico de dudas. URL: <https://www.rae.es/dpd/> (дата звернення: 21.08.2023)
10. Carranza Brito R. Artículo ante nombre propio: matices de significado. *LL Journal*. URL: <https://cutt.ly/nwk-DicP3> (дата звернення: 23.08.2023)